

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра *професійної освіти*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Навчально-методичної ради
факультету урбаністики
та просторового планування

 / Алірза МАМЕДОВ /
«27» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Методика викладання у вищій школі

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності
052	«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Мова викладання: українська

Розробник:

Микола РУДЕНКО, к.пед.н., доцент

(ім'я та прізвище, науковий ступінь, звання)

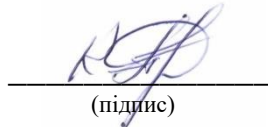

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *професійної освіти*

протокол № 18 від «18» червня 2024 року

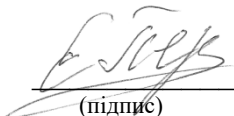
Завідувач кафедри

(підпис)

(Костянтин ПОЧКА)

Схвалено гарантом освітньої програми «Політологія»

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Свген ПЕРЕГУДА)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності

052 «Політологія»

Протокол № 3 від «27» червня 2024 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Шифр	Бакалавр	Кредитів кредитів ECTS	Форма здобуття вищої освіти: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (освітньої програми)		Кількість годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.	КП	КР	РГР	Конт. роб.				
				Разом	Л	Лр						Пз			
052	Політологія	3,0	90	24	14		10	66				1	Зал	2	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета освітньої компоненти полягає у систематизація знань у майбутніх докторів філософії спеціальності 052 “Політологія” щодо сучасних методів та методик викладання навчальних дисциплін у вищій школі, методології розробки та застосування методичних матеріалів при викладанні, а також у формування вмінь проведенні основних видів навчальних занять.

Завдання освітньої компоненти – вивчення основних методів навчання та викладання, їх структури та особливостей застосування в умовах сучасного освітнього процесу; вивчення загальних методів та напрямків організації виховного процесу в умовах освітнього процесу закладів вищої освіти; ознайомлення із особливостями формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.

Робоча програма містить витяг з навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має здобути майбутній доктор філософії, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок аспіранта, роз'яснення деяких аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуального завдання. Абсолютну більшість позицій зі списку розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідуваності аудиторних занять.

Пререквізити: —.

Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу освітньої компоненти: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2631>

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Фахові компетентні спеціальності	
СК 03	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності
СК 04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій школі.

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в
результаті засвоєння освітньої компоненти**

Код	Програмні результати
ПРН 8	Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах вищої освіти
ПРН 9	Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій діяльності

2. Програма освітньої компоненти

Змістовний модуль 1.

**Основи організації освітнього процесу у вищій школі в контексті
компетентнісно орієнтованої парадигми розвитку освіти**

Лекція 1

Методика викладання у вищій школі як навчальна дисципліна.

1. Предмет, об'єкт, завдання, функції, основні категорії методики викладання у вищій школі.
2. Державна політика в галузі вищої освіти та концептуальні напрями її розвитку.
3. Інтеграція України в європейський освітній простір.
4. Політика якості освіти в Україні в площині «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості Європейському простору вищої освіти (ESG-2015)».

Висновки

Практичне заняття 1.

Місце і роль методики викладання у вищій школі в системі педагогічних дисциплін.

Практичне заняття 2.

Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).

Лекція 2

Формування професійно-педагогічної культури та професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.

1. Викладач та «студентоцентроване навчання» у системі вищої освіти.
2. Процесуальні та змістові аспекти використання компетентнісного підходу як сучасної освітньої парадигми вищої школи.
3. Професійна компетентність викладача вищої школи.

Висновки.

Практичне заняття 3.

Культура педагогічного спілкування та педагогічна майстерність НПП ЗВО.

Лекція 3

Специфіка процесу виховання в умовах ЗВО.

1. Сутність процесу виховання студентів, його основних парадигм, концепцій та завдань.
2. Класифікація та характеристика основних функцій, законів та принципів виховання в умовах ЗВО.
3. Особливості сучасного здобувача вищої освіти як об'єкта виховання.

Висновки

Змістовий модуль 2.

Методичні основи викладання навчальних дисциплін у вищій школі

Лекція 4

Характеристика процесу викладання у вищій школі.

1. Дидактична система закладу вищої освіти (За В.П. Беспалька).
2. Характеристика основних дидактичних систем в історії педагогіки.
3. Характеристика основних концепцій навчання у вищій школі.

Висновки

Лекція 5

Сутність, характеристика, класифікація основних методів навчання у вищій школі.

1. Сутність, функції та класифікація методів навчання у вищій школі.
2. Методичні основи підготовки та організації лекційних занять.

Висновки

Лекція 6

Форми і методи навчання у вищій школі. (4 год)

1. Методика підготовки та організації семінарських занять.
2. Методика підготовки та організації практичних занять.
3. Методика підготовки та організації лабораторних занять.
4. Форми, методи й засоби організації самостійної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Висновки

Практичне заняття 4.

Роль і місце стейкхолдерів в методичному забезпеченні освітньої програми, навчальної робочої програми.

Практичне заняття 5.

Дистанційне навчання як самостійний елемент сучасної підготовки студентів.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання – реферат. Тематика індивідуальних робіт за вибором здобувачів освіти розташована на Освітньому сайті КНУБА за посиланням: https://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/235667/mod_resource/content/1/тематика%20рефератів%202024.pdf

Примітка. Здобувач освітньо-наукового рівня доктор філософії може виконувати індивідуальну роботу на самостійно обрану тему, яку він має попередньо узгодити із викладачем не пізніше ніж за місяць до її захисту.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь аспіранта у міжнародній або Всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту освітньої компоненти, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

Обсяг самостійної роботи здобувача освіти за денною формою здобуття вищої освіти при засвоєнні освітньої компоненти становить 66 год.

Цей обсяг розподіляється наступним чином:

- опрацювання лекційного матеріалу – 7 год;
- підготовка до практичних занять – 2,5 год;

- виконання індивідуальної роботи (реферату) – 6 год;
- підготовка до модульної контрольної роботи – 2 год;
- опрацювання окремих тем робочої програми, які не викладаються на лекціях – 42,5 год;
- підготовка до заліку – 6 год.

Методи навчання

При викладанні освітньої компоненти основна увага приділяється досягненню синтезу теорії і практики, що сприяє оволодінню слухачами освітньої компоненти необхідних компетентностей. Для цього використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі.

Основні види проведення навчальних занять: лекції, практичні заняття, самостійне вивчення окремих тем освітньої компоненти.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачам для засвоєння початкової дисципліни: 1) обробка лекційного матеріалу; 2) підготовка до практичних занять; 3) обробка окремих тем, що не розглядаються на лекціях; 4) підготовка індивідуальної роботи за обраною темою; 5) опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, та сучасних наукових доробок за тематикою освітньої компоненти; 6) написання підсумкового тесту.

Методи контролю та оцінювання знань здобувачів

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Основні форми участі аспірантів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступи на практичних заняттях; доповнення, запитання до доповідача, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі міні-рефератів у вигляді презентацій на практичних заняттях); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується аспірантами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх практичних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань аспіранта аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння

отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитися по закінченні вивчення всіх тем курсу у вигляді підсумкового тесту за посиланням: <https://org2.knuba.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=37181> .

Індивідуальне завдання підлягає захисту аспірантом на практичних заняттях.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, аспіранти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 25 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Увага! Літературні джерела, які аспірант може використовувати у змісті реферату має бути не старше 5 років (за виключенням історичних тематик) і не мають бути опубліковані в країні, яка визнана Верховною Радою України країною-агресором.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності аспірантів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- лекційні та практичні заняття 40% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- підсумковий тест 30 % семестрової оцінки.

Умови допуску до підсумкового контролю

Аспіранту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. У такому випадку він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Аспірант, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Аспірант, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Аспірант має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до аспірантів на початку вивчення дисципліни.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			Залік	Сума балів
Змістові модулі		Інд. робота		
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2019 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2019 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2019 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання підсумкового тесту (30 балів)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів	Кількість правильних відповідей	Кількість балів
0-29	до 17	37-38	23	44	26,5
30	18	39-40	24	45	27
32-34	19-20	41	24,5	46	28
35	21	42	25	47-48	29
36	22	43	25,5	49-50	30

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання представлені на сайті КНУБА, у ПОЛОЖЕННІ ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ в Київському національному університеті будівництва і архітектури, ознайомитись з якими можна за посиланням: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2015/09/Положення-про-критерії-оцінювання-знань-здобувачів.pdf>.

5. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Комп'ютер з програмним забезпеченням для проведення лекційних та виконання практичних робіт: Microsoft Teams, Microsoft PowerPoint – візуалізація даних.

Мультимедійний проектор.

Маркерна дошка.

Мобільний екран.

6. Інформаційне забезпечення дисципліни

Система дистанційного навчання і контролю рівня підготовки у КНУБА організована на платформі Moodle, всі матеріали щодо вивчення дисципліни можна знайти за посиланням: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2631>.

7. Політика курсу («правила гри»)

Курс передбачає як індивідуальну роботу зі здобувачем, так і роботу в групі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене дослідження та аналіз за рекомендованою літературою.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо аспірант відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації

здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату він отримує за завдання 0 балів.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій аспірантів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Аспірант, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до відділу докторантури і аспірантури документ, який засвідчує ці причини.

Аспірант, який пропустив лекційне заняття, повинен самостійно опрацювати зміст лекції на освітньому сайті <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2631>

Аспірант, який пропустив практичне заняття, повинен самостійно підготувати матеріал за завданнями до практичного заняття та розмістити у папці «Практичні заняття» в команді «Методика викладання у вищій школі» на платформі Microsoft Teams.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко Р.А Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. К.: ЦП Компрінт, 2018. 613 с.

Навчальні посібники:

1. Руденко М. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / М. В. Руденко, Ю. С. Красильник, Г. Л. Корчова. Київ: КНУБА, 2022. 296 с.

2. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.

3. Педагогіка: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. Київ: КНУБА, 2020. 164 с.

4. Руденко М.В., Мороз І.М. Комунікативні процеси у педагогічній діяльності. Креативні технології навчання: навчальний посібник / М. В. Руденко, І. М. Мороз. К.: КНУБА, 2016. 204 с.

5. Руденко М.В., Смірнов В.М.; Калениченко Р.А., Гаврилюк В.О. Психолого-педагогічне забезпечення навчально-виховного процесу: Навч. посібник / В.М. Смірнов; М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, В.О. Гаврилюк. К.: КНУБА, 2014. 432 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2231/>

2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/>
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/>
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р. № 286-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)]; за заг.ред. В. Г. Кременя. – Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2021. – 384 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
6. Європейські стандарти та рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. URL: <http://www.enqa.eu>.
7. Бушуєв С., Корчова Г., Красильник Ю., Руденко М., Козир Б. Розвиток кліпового мислення здобувачів вищої освіти в інформаційному оточенні. // Інформаційні технології і засоби навчання, 2024. Том 99, № 1. С 76–94. DOI: 10.33407/itlt.v99i1.5376. Web of Science. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5376>
8. Chernyshev D.O., Pochka K.I., Korchova H.L., Krasylnyk Yu.S., Rudenko M.V. Didactic aspects of the transformation of clip thinking in the context of teaching of construction mechanics // Strength of Materials and Theory of Structures: Scientific-and-technical collected articles. Kyiv: KNUBA, 2023. Issue 111. P. 3-12. DOI: 10.32347/2410-2547.2023.111.3-12. Web of Science. URL: <http://omtc.knuba.edu.ua/article/view/296252>.
9. <http://library.knuba.edu.ua/>
10. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
12. Репозитарій КНУБА : <http://repository.knuba.edu.ua/>.